

REFORMA ITALSKÉHO TRESTNÍHO PRÁVA V OBLASTI OCHRANY ZVÍŘAT: KROK VPŘED NA DLOUHÉ CESTĚ

Mgr. Veronika Tomášková

Dne 1. července 2025 nabyla účinnosti velmi diskutovaná novela italského trestního zákoníku, konkrétně zákon č. 82 ze dne 6. června 2025, kterým se kromě trestního zákoníku mění i trestní řád a další související předpisy v oblasti trestněprávní odpovědnosti za týrání a jiné nelegální zacházení se zvířaty.¹ Zákon č. 82/2025, vyhlášený v italské Sbírce zákonů (*Gazzetta Ufficiale*) dne 16. června 2025, zvyšuje tresty odnětí svobody a pokuty, zavádí nové přitěžující okolnosti, zakazuje na celonárodní úrovni uvazování psů na řetězu, stanoví stíhání trestných činů *ex offo*, zaměřuje se i na množírny, nelegální pořádání soubojů mezi zvířaty a další.

Hned první ustanovení zákona č. 82/2025 upravuje část XI-bis tzv. druhé knihy (*secondo libro*) trestního zákoníku zavedením nového pojmu „Trestné činy proti zvířatům“ (*Dei delitti contro gli animali*). Už tato první slova tohoto zákona mají zásadní význam, neboť po více než 20 letech dochází k přejmenování zde uvedených „trestných činů proti citům vůči zvířatům“ (*Dei delitti contro i sentimenti verso gli animali*). Předmět ochrany tedy již není antropocentrický a netrestá jednání, kterým je poškozen člověk vlastníci poškozené zvíře, ale city, zdraví a život samotného zvířete. V tomto ohledu se nejedná o žádný velký převrat na úrovni ochrany zvířat, které je v Itálii věnováno velké pozornosti, ale i tak je třeba kvitovat tento legislativní počín jako kulturní posun vpřed. Přechází se z jasně nepřímé trestněprávní ochrany zvířat na ochranu přímou.

Zvíře již není jen předmětem/věcí, ale je považováno za vnímající bytost. Jedná se o velmi důležitou (nejen symbolickou) změnu italské legislativy od roku 2004, kdy byly poprvé zakotveny delikty postihující týrání zvířat do trestního zákoníku.² Je však vhodné poukázat na to, že ačkoliv v rámci trestního práva si zvířata musela počkat 20 let na uznání svého postavení jako vnímajících bytostí, na úrovni ústavního práva se jim této cti dostalo v roce 2022 v souvislosti s významnou ústavní reformou. Ústavní zákon č. 1/2022 upravil a doplnil v tomto ohledu čl. 9 a 41 italské Ústavy týkající se životního prostředí, biologické rozmanitosti, ekosystémů a nově i zvířat, čímž byla posílena ochrana těchto statků, často označovaných jako kolektivní, a Itálii se zařadila mezi země se „zelenou“ ústavou.³ Na druhou stranu je ale

¹ Legge 6 giugno 2025 n. 82 “Modifiche al codice penale, al codice di procedura penale e altre disposizioni per l'integrazione e l'armonizzazione della disciplina in materia di reati contro gli animali”.

² Jednalo se o zákon č. 189 ze dne 20. července 2004. Novele italského trestního zákoníku z roku 2004 byl věnován příspěvek TOMÁŠKOVÁ, V.: Týrání zvířat – Nová právní úprava italského trestního zákoníku. in *České právo životního prostředí*. 2004, č. 3 (13), ročník IV, s. 47–52.

³ Články 9 a 41 italské Ústavy z roku 1947, ve znění ústavního zákona č. 1/2022 uvádí: „Republika podporuje rozvoj kultury a vědecký a technický výzkum. Chrání krajinu a historické a umělecké dědictví národa. Chrání životní prostředí, biologickou rozmanitost a ekosystémy, a to i v zájmu budoucích

třeba poznamenat, že italský občanský zákoník (*codice civile*) z roku 1942 stále zařazuje zvířata mezi věci (*res*). Je otázkou času, kdy dojde v tomto ohledu k novele občanskoprávní úpravy. Soudní judikatura čím dál tím častěji přiznává zvířatům přímou ochranu jejich práv, bez ohledu na úpravu obsaženou v občanském zákoníku, opírajíce se přímo o ústavní právo (čl. 9 a 41 italské ústavy) či unijní právo (čl. 13 Smlouvy o fungování EU), které výslovně považuje zvířata za vnímající bytosti.⁴ Stále však platí, podobně jako v české právní doktríně, že zvíře nemá právní subjektivitu a je pouhým objektem práva.

Před samotným rozбором jednotlivých ustanovení nové právní úpravy stojí za zmínku informace, že italský trestný zákoník (*Codice penale*) má číslo 1398 a je z roku 1930. Říká se mu také Roccův zákoník (*Decreto Rocco*) pojmenovaný podle tehdejšího ministra spravedlnosti Alfreda Rocca. V Itálii je běžné dávat zásadním právním předpisům „pracovní“ název podle jejich hlavního předkladatele. I zákon č. 82 z roku 2025, který novelizuje trestní zákoník a související zákony, má v praxi používaný název *Legge Brambilla* podle hlavní předkladatelky, kterou je veřejně známá ochránkyně zvířat a poslankyně Michela Vittoria Brambilla.

Druhá kniha trestního zákoníku obsahuje, od roku 2004, v části XI-bis trestné činy zabítí zvířat (čl. 544-bis), týrání zvířat (čl. 544-ter), zakázaná představení nebo manifestace (čl. 544-quater), zákaz soubojů mezi zvířaty (čl. 544-quinquies), zabavení a doplňkové tresty (čl. 544-sexies) a nově od roku 2025 i jiné přitěžující okolnosti (čl. 544-septies). Na druhou knihu navazuje kniha třetí, která obsahuje další delikty související s ochranou zvířat, jejichž závažnost je nižší, jsou součástí trestního práva, ale jedná se spíše o formu vážného přestupku/správního deliktu (*contravvenzione*), za který lze uložit jak peněžní pokutu, tak odnětí svobody (maximálně do výše 3 let).⁵ V každém případě o všech deliktech uvedených v trestním zákoníku, a trestech za ně, bez ohledu na jejich označení a zařazení, rozhoduje soud.

Novela z roku 2025 významně zvyšuje některé tresty buď v podobě odnětí svobody nebo pokuty. Vezmeme-li výše uvedené trestné činy popořadě, v případě trestného činu zabítí zvířat (čl. 544-bis) dochází ke zvýšení trestu odnětí svobody

---

generací. Zákon státu upravuje způsoby a formy ochrany zvířat.“; „Soukromé podnikání je svobodné. Nesmí být vykonáváno v rozporu se společenským užitkem ani způsobem, který by poškozoval zdraví, životní prostředí, bezpečnost, svobodu a lidskou důstojnost. Zákon stanoví vhodné programy a kontroly, aby mohly být veřejně a soukromě podnikatelské činnosti řízeny a koordinovány v souladu se sociálními a environmentálními cíli.“

⁴ Čl. 13 Smlouvy o fungování Evropské unie ukládá členským státům povinnost „při stanovování a provádění politik Unie v oblastech zemědělství, rybolovu, dopravy, vnitřního trhu, výzkumu a technologického rozvoje a vesmíru zohledňovat plně požadavky na dobré životní podmínky zvířat jako vnímajících bytostí; přitom zohlednit právní nebo správní předpisy a zvyklosti členských států spojené zejména s náboženskými obřady, kulturními tradicemi a regionálním dědictvím“. Dovětek tohoto ustanovení ze středníkem značně relativizuje ochranu garantovanou před ním. Blíže k trhlinám tohoto ustanovení STEJSKAL, Vojtěch. Ochrana zvířat a zajištění jejich dobrých životních podmínek v evropském unijním právu. In: PRÁVNÍK č. 6/2011, rubrika Stati, s. 579–586.

⁵ Viz čl. 17 a čl. 25 *codice penale*.

od čtyř měsíců do dvou let na šest měsíců až tři roky a pokuty od 5 000 do 30 000 eur. Současně se skutková podstata rozšiřuje o přitěžující okolnost použití mučení nebo úmyslného prodlužování utrpení zvířete, za což lze trest dále navýšit, a to odnětím svobody na jeden až čtyři roky a pokutou od 10 000 do 60 000 eur.

Navýšení trestů je provedeno i u dalšího trestného činu, kterým je týrání zvířat (čl. 544-ter). Původní trest odnětí svobody od tří do osmnácti měsíců se navýšil na šest měsíců až dva roky. A původně alternativně stanová peněžní pokuta od 15 000 do 30 000 eur se stala kumulativní součástí trestu. Podle čl. 544-ter odst. 3 platí, že se výše trestu navýší o další polovinu, pokud je protiprávním jednáním (týráním) způsobena smrt zvířete. Novelou se doplňuje možnost navýšení trestu uvedeného v odstavci 3 citovaného ustanovení i na případy podávání zvířatům omamných nebo zakázaných látek nebo jejich podrobení ošetření, které způsobí jejich smrt.

V případě trestného činu zakázaných představení nebo manifestací (čl. 544-qua-ter) je stanoven trest odnětí svobody od čtyř měsíců do dvou let pro toho, kdo organizuje nebo propaguje představení nebo manifestace, které zahrnují týrání nebo mučení zvířat, a pokuta od 3 000 eur do 15 000 eur. Novela pokutu výrazně zvyšuje na 15 000 až 30 000 eur. Dále platí, že se uvedený trest se zvyšuje o jednu třetinu až polovinu, pokud jsou uvedené skutky spáchány v souvislosti s provozováním nelegálních sázek nebo za účelem získání prospěchu pro sebe nebo jiné osoby, nebo pokud mají za následek smrt zvířete.

V případě trestného činu zakázaných soubojů (čl. 544-quinquies) nová právní úprava navýšuje trest odnětí svobody z původních jeden až tři roky odnětí svobody na dva až čtyři roky (a pokuta od 50 000 do 160 000 eur, která zůstává nedotčena). Nově se zavádí trestněprávní odpovědnost i pro ty, kdo se jakýmkoliv způsobem účastní zakázaných soubojů nebo soutěží. Tyto osoby jsou vystaveny trestu odnětí svobody na tři měsíce až dva roky a pokutě 5 000 až 30 000 eur. Doposud byli těmito tresty postižitelní (pouze) majitelé nebo držitelé zvířat používaných v nelegálních soubojích nebo soutěžích, stejně jako osoby, které tyto zvířata za uvedeným účelem chovají nebo cvičí.

V rámci ustanovení týkajícího se zabavení a doplňkových trestů (čl. 544-sexies) se doplňuje podmínka zakazující usmrcení nebo postoupení zvířete jiné osobě pachatelem trestného činu (obviněným nebo obžalovaným) do doby vydání konečného rozsudku (který se téměř vždy bude zabývat otázkou dalšího osudu poškozeného zvířete). Smyslem této úpravy je, aby osoba, která spáchala některý z trestných činů proti zvířeti, nebo se o to pokusila, nemohla se zvířetem jakkoliv nakládat a zbavit se ho. A to bez ohledu na to, zda nějaké sdružení na ochranu zvířat požádalo o dočasnou péči. Tím se zvířeti poskytuje další forma ochrany s ohledem na často zdlouhavá soudní řízení.

Zákonem č. 82/2025 bylo dále do trestního zákoníku vloženo zcela nové ustanovení v podobě čl. 544-septies, kterým jsou nové přitěžující okolnosti. Od 1. čer-

vence 2025 tak platí, že tresty stanovené v člancích 544-bis (zabití zvířat), 544-ter (týrání zvířat), 544-quater (zakázaná představení nebo manifestace), 544-quinquies (zákaz soubojů mezi zvířaty) a 638 (zabití nebo poškození zvířat jiných osob – vztaženo na zvířata shromážděna ve stádech nebo hejnech) se zvyšují: a) pokud jsou činy spáchány v přítomnosti nezletilých osob; b) pokud jsou činy spáchány vůči více zvířatům nebo c) pokud pachatel šíří prostřednictvím informačních nebo telematických prostředků obrázky, videa nebo jiné vyobrazení spáchaného činu. Jedná se o reakci na činnost, která se bohužel rozšířila v posledních letech s rozmachem sociálních sítí a asociálního chování některých osob.

Také delikt uvedený v článku 638 trestního zákoníku (zabití nebo poškození cizích zvířat) prošel několika změnami, a podle kterého bude trestem odnětím svobody na jeden až čtyři roky potrestán každý, kdo zabije, znehodnotí nebo poškodí tři nebo více zvířat shromážděných ve stádu nebo v ohradě, nebo spáchá tento čin na skotu nebo koních, i když nejsou shromážděni v ohradě. Další důležitou úpravou v rámci tohoto trestného činu je zrušení možnosti trestního stíhání pouze na základě žaloby poškozené strany, nově je možné stíhání i z moci úřední.

Trestné je podle italského trestního zákoníku i opuštění domácího zvířete. Toto chování může být považováno za (správní) delikt podle čl. 727 trestního zákoníku. Nezákoně opuštění domácího zvířete bylo původně trestáno odnětím svobody až do jednoho roku nebo pokutou od 1 000 do 10 000 eur. Nově je tato pokuta navýšena na minimální výši 5 000 eur (až do 10 000 eur), se zachováním alternativy odnětí svobody do výše jednoho roku. Za zmínku stojí přitěžující okolnost, vycházející z častých praktik některých majitelů zvířat, kdy ke skutku opuštění zvířete dojde na silnici nebo v přilehlých prostorách. Jsou velmi známé a časté případy vysazení psů na silnici (dálnici) a ujetí z místa vystavením psa nejen traumatickému zážitku, ale i vážnému poranění či smrti srážkou s jiným projíždějícím vozidlem. V takovém případě se trest zvyšuje o jednu třetinu. Jako doplňkovým trestem je pozastavení řídičského oprávnění na dobu šesti měsíců až jednoho roku.

Soudní judikatura za opuštění domácího zvířete podle čl. 727 považuje i případy, kdy ho jeho majitel „ztratí“ a nehledá, tj. neoznámí jeho ztrátu na příslušných úřadech.⁶ Takové chování je považováno za jasnou vůli zvíře opustit.⁷ Za opuštění zvířete podle téhož ustanovení je soudem považováno i vážné zanedbání péče a nezájem. Soudy již byl z tohoto deliktu shledáni vinni majitelé psů, kteří odjeli

⁶ Je dána povinnost oznámit ztrátu zvířete na místně příslušné veterinární službě a následně na stanici carabinieri.

⁷ Viz například rozsudek Tribunale di Lecce – Sezione Distaccata di Nardo ze dne 13. listopadu 2009. Majitel psa byl odsouzen k zaplacení pokuty ve výši 1.000 eur.

na dovolenou a ponechali zvíře zavřené samotné doma, čímž ho vystavil utrpení, nedostatku jídla, vody a špatným hygienickým podmínkám.⁸

Součástí deliktů odpovědnosti podle č. 727 trestního zákoníku je i chování zvířat v podmínkách, které jsou neslučitelné s jejich přirozeností a způsobují jim vážné utrpení. V tomto ohledu se uplatní stejný tresty uvedené výše, tedy odnětí svobody až do jednoho roku nebo pokuty od 5 000 do 10 000 eur. Jedná se nejen o domácí zvířata, ale i zvířata, která byla ochočena, ať už původem divoká či exotická, jež ztratila schopnost přežít ve volné přírodě.

Článek 13 zákona č. 82/2025 se zabývá navýšením trestů v případech deliktů uvedených v čl. 727-bis (usmrcování, ničení, odchyt, odebrání, držení a obchodování s jedinci chráněných druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin) a čl. 733-bis (zničení nebo poškození stanovišť v chráněné oblasti). Trest odnětí svobody se v případě čl. 727-bis zvyšuje z původních jeden až šest měsíců odnětí svobody a pokuty 4 000 eur na tři měsíce až jeden rok a pokutu 8 000 eur pro pachatele, který mimo povolené případy zabije, odchytí nebo zadrží exempláře patřící k chráněnému druhu volně žijících živočichů. To neplatí pro případy, kdy se jedná o závažnější trestný čin nebo se jedná o zanedbatelné množství těchto exemplářů se zanedbatelným dopadem na stav zachování druhu. Jedná se sice i zpřísnění aplikovatelných trestů, toto zpřísnění ale nedosahuje výše trestů předvídané směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1203 ze dne 11. dubna 2024 o trestněprávní ochraně životního prostředí a o nahrazení směrnic 2008/99/ES a 2009/123/ES, která v čl. 3 odst. 2 písm. n) a o)⁹ ve spojení s čl. 5 odst. 2 písm. e) požaduje zavedení sankce v podobě trestu odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně tři roky. Trest uvedený v čl. 733-bis za zničení stanoviště v chráněné oblasti nebo jeho poškození a ohrožení jeho stavu zachování se zvyšuje z původního odnětí svobody až na osmáct měsíců na tři měsíce až dva roky a pokutu nejméně 6 000 eur. V tomto ohledu tedy bude muset být italská legislativa novelizována, tak aby se dostalo požadavkům unijního práva.

⁸ Viz například rozsudek Tribunale di Arezzo, Sentenza ze dne 19. června 2014, č. 1048. Majitelka byla odsouzena k zaplacení pokuty 3.000 eur.

⁹ Čl. 3 odst. 2 písm. n) směrnice požaduje trestněprávní postih pro „usmrcování, ničení, odebrání, držení, prodej nebo nabízení k prodeji jedince či jedinců druhů volně žijících živočichů nebo planě rostoucích rostlin uvedených v příloze IV nebo příloze V, pokud se na druhy v této příloze vztahují stejná opatření jako na druhy uvedené v příloze IV, směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, a jedince nebo jedinců druhů uvedených v článku 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (kodifikované znění), kromě případů, kdy se toto jednání týká zanedbatelného množství těchto jedinců. Podle čl. 3 odst. 2 písm. o) je dále trestný „obchod s jedincem nebo jedinci druhů volně žijících živočichů nebo planě rostoucích rostlin, nebo s jejich částmi nebo odvozeninami, které jsou uvedeny v přílohách A a B nařízení Rady (ES) č. 338/97 ze dne 9. prosince 1996 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi, a dovoz jedince nebo jedinců takových druhů, nebo jejich částí nebo odvozenin, které jsou uvedeny v příloze C tohoto nařízení, kromě případů, kdy se toto jednání týká zanedbatelného množství jedinců těchto druhů.“

Zákonem č. 82/2025 se rovněž mění trestní řád a legislativa týkající se ochrany domácích mazlíčků. Článek 10 zákona č. 82/2025 zakazuje držení domácích zvířat na řetězu. Jak bylo uvedeno v úvodu, jedná se o první regulaci tohoto typu na celonárodní úrovni.¹⁰ Do této doby byla tato praxe ponechána na regulaci regionální, přičemž ne všechny regiony tuto otázku řešily a regulovaly. Podle nově zavedeného ustanovení je majiteli nebo držiteli, i dočasněmu, domácích zvířat zakázáno je chovat v místě držení a pobytu jejich přivázáním řetězem nebo jiným podobným prostředkem, který jim brání v pohybu. To neplatí pro případy, kdy je to vyžadováno podloženými zdravotními důvody nebo z dočasných bezpečnostních důvodů. Pokud se uvedeným jednáním nejedná o trestný čin, předvídá zákon uložení správních pokut každému, kdo poruší tento zákaz, ve výši od 500 do 5 000 eur.

Předmětem novelizace je i otázka množření a černého obchodu se zvířaty v zájmovém chovu, velmi známé jsou případy nelegálních dovozů štěňat ze střední a východní Evropy. V případě zadržení těchto nelegálních zásilek často končí zabavená zvířata v italských psích útulcích. V tomto ohledu došlo ke zpřísnění trestů v rámci zákona č. 201/2010, kterým se ratifikovala a provedla Evropská úmluva o ochraně zvířat v zájmovém chovu uzavřená ve Štrasburku dne 13. listopadu 1987. K potrestání pachatelů nelegálního obchodování se zvířaty podle přílohy I části A nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 998/2003/ES, o veterinárních podmínkách pro neobchodní přesuny zvířat v zájmovém chovu a o změně směrnice Rady 92/65/EHS (tj. psi a kočky) postačí nepřítomnost individuálního identifikačního systému (mikročip) nebo odpovídající veterinární dokumentace, případně pasu, pokud je vyžadován. V rámci trestů došlo i zde k jejich navýšení. V rámci základní skutkové podstaty nelegálního obchodování za cílem přivodit sobě nebo jiným prospěch, se sazba odnětí svobody zvyšuje z původních tři měsíce až jeden na rok na čtyři až osmnáct měsíců, a kumulativní pokuta se zdvojnásobuje z původních 3 000 až 15 000 eur na 6 000 na 30 000 eur. Pokud by nejednalo o trestný čin, stanoví zákon správní sankce v rozmezí 200 až 2 000 eur za každé nelegálně dovezené zvíře bez odpovídajícího identifikačního označení, 1 000 až 1 500 eur za každé dovezené zvíře nesplňující zákonem vyžadované podmínky a 1 500 až 3 000 eur za každé dovezené zvíře, které nedosáhlo věku dvanácti týdnů či pokud pochází z oblastí, na které se vztahují zpřísněná veterinární opatření z důvodu zabránění šíření přenosných chorob typických pro daný druh. Všechny tyto sankce jsou výsledkem navýšení v rámci zákona Brambilla z roku 2025.

Pokud jde o trestní procesní právo, přináší reforma z loňského roku možnost použití vybraných nástrojů vycházejících z tzv. kodexu protimafiánského práva a preventivních opatření¹¹. Jedná se zejména o možnost bezodkladného zajištění

¹⁰ Podobně v České republice začal platit od 1. ledna 2026 zákaz uvazování psů na řetěz, zakotvený novelou zákona na ochranu zvířat proti týrání (zákon č. 70/2025 Sb.).

¹¹ Přijatý zákonem č. 159/2011 (Codice delle leggi antimafia e delle misure di prevenzione, nonchè

a zabavení zvířat například u trestných činů zakázaných představení či soubojů zvířat tak, aby zvířata dále nestrádala a nebyla například vystavena skutečnosti, že trestní řízení trvají i několik let do doby konečného rozhodnutí ve věci, což může mít dramatické důsledky pro životní podmínky daných zvířat. Je umožněn převod zvířat (do dočasné nebo i trvalé péče) ještě před samotným meritorním rozhodnutím na občanská sdružení a další, kdo o to požádá.

Závěr

Novela trestního zákoníku v roce 2025, tzv. Legge Brambilla, znamená pro mnohé zásadní reformu v oblasti ochrany práv zvířat v Itálii. Novela byla věnována velká mediální pozornost. Italský trestní zákoník tedy nepochybně považuje zvířata za vnímající bytosti a přiznává jim přímou ochranu před týráním. Doposud byla doslovným předmětem ochrany především práva jejich majitelů, nikoli city zvířete. Nová právní úprava dále zpříšňuje tresty stanovené pro týrání a jiné nelegální zacházení se zvířaty. Ať už je to odnětí svobody až na 4 roky a pokuty až do 60 000 eur za zabití zvířete krutým způsobem, odnětí svody až 2 roky a pokuty až do výše 30 000 eur v případě týrání nebo odnětí svobody 4 měsíce až 4 roky a pokuty až do výše 160 000 eur v případě zakázaných soubojů nebo nelegální obchodování (nejen) se štěňaty. Nově jsou zavedeny přitěžující okolnosti některých trestných činů – například spáchání činu v přítomnosti nezletilých, či sdílení online. Tyto přitěžující okolnosti, související s rozmachem sociálních sítí, umožňují navýšit stanovení tresty o další třetinu. Podobně jako v České republice je nově stanoven celoplošný zákaz uvazování psů na řetězu, pod hrozbou pokuty 500 až 5 000 eur. Trestní řízení se nově mohou zahájit z moci úřední a již není nutné trestní oznámení. Zvířata mohou být do doby ukončení trestních řízení svěřena do péče občanských sdružení, která o to požádají tak, aby se zabránilo jejich dalšímu utrpení a nejasným vyhlídkám při stíhání a potrestání pachatelů vyšetřovaných trestných činů.

Ačkoliv je třeba považovat zákon č. 82 z roku 2025 za velmi významný krok vpřed, a Italská liga na ochranu zvířat a životního prostředí (LEIDAA – *Lega Italiana Difesa Animali e Ambiente*), jejíž je poslankyně a hlavní autorka novely Brambilla předsedkyně, jej vyzdvihují jako přelomový, jiná sdružení a ochránci práv zvířat zůstávají skeptičtí a nepovažují přijaté změny za dostatečně ambiciózní. Nově nastavené tresty jsou jeho kritiky stále považované za příliš mírné, s ohledem na to, že pachatelé trestných činů proti zvířatům nejsou často trestně stíháni vůbec či jsou potrestáni jen s podmíněným trestem. Je zřejmé, že i nadále bude velmi důležitá činnost, nasazení a odbornost orgánů činných v trestním řízení, rostoucí povědomí společnosti, stejně jako soudní judikatura, která dopl-

---

nuove disposizioni in materia di documentazione antimafia, a norma degli articoli 1 e 2 della legge 13 agosto 2010, n. 136.

ňuje legislativní mezery ve světle nutnosti zajištění ochrany práv zvířat jakožto vnímajících bytostí.

O autorce:

Mgr. Veronika Tomášková,

pracuje na odboru legislativním Ministerstva životního prostředí, je dlouholetou aktivní členkou italské Národní asociace na ochranu zvířat (ENPA, je specialistkou na italské právo životního prostředí.

Literatura a zdroje:

Gazzetta Ufficiale della Repubblica italiana (Sbírka zákonů Italské republiky) – Legge 6 giugno 2025, n. 82 <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2025/06/16/25G00089/SG>
<https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:legge:2025-06-06;82>

Italský trestní zákoník (codice penale): <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:regio.decreto:1930-10-19;1398>

LAV: Legge 6 giugno 2025 n. 82 „Modifiche al codice penale, al codice di procedura penale e altre disposizioni per l'integrazione e l'armonizzazione della disciplina in materia di reati contro gli animali” – Cosa cambia dall'entrata in vigore il 1 luglio 2025. <https://static.lav.it/docs/Legge-antimaltrattamenti-cosa-cambia-in-colonne-aggiornato-17062025.pdf>

CERINI, D.: Gli animali non sono cose. In SILVAE ISSN 2532-7828. 21/10/2025 <https://www.carabinieri.it/media---comunicazione/silvae/la-rivista/aree-tematiche/diritto/gli-animali-non-sono-cose>

STEJSKAL, V.: Ochrana zvířat a zajištění jejich dobrých životních podmínek v evropském unijním právu. In: PRAVNÍK č. 6/2011, rubrika Stati, s. 579 - 586.

TOMÁŠKOVÁ, V.: Týrání zvířat – Nová právní úprava italského trestního zákoníku. In České právo životního prostředí. 2004, č. 3 (13), ročník IV, s. 47-52.

REFORM OF ITALIAN CRIMINAL LAW IN THE FIELD OF ANIMAL PROTECTION: A STEP FORWARD ON A LONG JOURNEY

Abstract

On July 1, 2025, a highly controversial amendment to the Italian Criminal Code came into force, specifically Law No. 82 of June 6, 2025, which, in addition to the Criminal Code, also amends the Criminal Procedure Code and other related regulations in the area of criminal liability for cruelty and other illegal treatment of animals. The article describes the changes brought about by the law. Law No. 82/2025, published in the Italian Official Gazette (*Gazzetta Ufficiale*) on June 16, 2025, increases prison sentences and fines, introduces new aggravating circumstances, prohibits the chaining of dogs at the national level, establishes the prosecution of criminal offenses *ex officio*, and also focuses on breeding farms, illegal animal fighting, and more.

Keywords: Italian Criminal Code, criminal liability, animals, illegal treatment, animal cruelty